

## A majom

Hőség volt. Erdők égtek. Vonszolódott az idő. A szomszédos nyaralóban kakas zengett. A kertkapun kiléptem. A kispadon, a kerítésnek dőlve, sovány, fekete szerb csavargó szunnyadt, súlyos ezüstkereszt csüggött nyakából félig csupasz mellére. Gyöngy veríték görgött róla. Följebb, a kerítésen, egy majmocska ült piros rokolyában, s mohón rágt a orgonabokor poros leveleit. A bőr nyakörvet nehéz vaslánc bilincse húzta hátra, fojtotta. A szerb, megneszelve engem, feleszmélt és verejtékét törölve vizet kért. És mikor belekortyolt – nem hideg-e –, az edénykét a padra letette, és a kis majom azonnal belemártotta ujját. Megragadta két mancsával a tálkát. Lefetyelt mohón, négykézlábra állva, könyökével támaszkodva a padnak, állával majdnem a deszkát súrolva, és vedlett szőrű háta a fejénél magasabbra púposodott. Így állott bizonytalán Dárius is, ráhajolva az útszéli tócsára, aznap, mikor menekült Nagy Sándor hatalmas hada elől. A majom mind kiitta a vizet, s akkor az üres edénykét lelökte a padról, kétlábra állott és – hogy feledhetném el azt a percet? – fekete, érdes, még nedves kezét, hideg kezét odanyújtotta nékem... Szép nővel szorítottam már kezét, költőkkel, népvezérekkel – de egy sem volt ilyen nemes vonalú, ilyen testvérien nem ért még a kezemhez!

Isten látja, szemembe még soha  
nem nézett senki ily mély bölcsességgel.  
Valóban – lelkem legmélyéig látott.  
Ósi koroknak édes hagyományát  
verte föl bennem az a koldus állat,  
s egy pillanatra teljes lett az élet,  
úgy tetszett: hullámsereg, csillagkórus,  
szelek s szférák orgonamuzsikával  
zúdulnak fülembe, bűgva, mint régen,  
emlékezet előtti, más napokban...  
S elment a szerb, csörgődobján dübögve,  
Bal vállán kuporogva a majom  
imbolygott ütemesen ringatózva,  
mint elefánton hindu maharadza.  
Hatalmas, málnavörös nap korongja  
függött sugarak nélkül  
az opál ködben. És a menny se dörgött –  
hőség ömlött a csenevész búzára.

Akkor, aznap tört ki a háború.

1919

RAB ZSUZSA fordítása

## Halász

### Dal

Horgomra ráakasztom én  
csillag-csalétkemet.  
Úszóm a hósín hold a vén,  
sötét vizek felett.

Ülök, s míg dúdolom dalom,  
az örök ár halad,  
s a nap minden reggel mohón  
horgomra ráharap.

Fárasztom én őt estelig,  
de mire alkonyul,  
csillagom elnyeli, s megint  
a vízbe visszahull.

Vén horgász, csillagaimat  
hamar felélem én.  
Vigyázzatok! Az éjszaka  
lesz az úr a föld színén.

1919

BAKA ISTVÁN fordítása

## **Ha életem hosszúra nyúlna**

Ha életem hosszúra nyúlna,  
lelkemről porba hullana  
napjaim alkonyán a durva  
kísértések pókfonala.

Milyen bosszúságom lehet még,  
s örömet várhatok vajon,  
ha már nem itteni hidegség  
fut, borzong át a hajamon?

Hallásom holt, szemem pihenhet,  
az élet titkosan remek,  
s szabad lélegzetem a mennyek  
legével tölti lelkemet.

1921

BAKA ISTVÁN Fordítása

## **Bár mit se szánom múltamat**

Bár mit se szánom múltamat,  
bár a jövődből se kérnék –  
epés mosollyal nézem a

korok közelgő messzeségét.  
Mindenkinek egyenlőn mérte  
sorsát e kor méltányosan.  
De néha mégis föl az égre  
bámul az ember jámboran –  
és háborogni kezd magánya,  
és lelke büszkén szárnyra kél:  
egyenlőtlenséget remél  
hetykén, merész tettekre vágyva...  
Gránitlapok közt így tör át ma  
a gyöngye fű, mint pengeél.

1921

BAKA ISTVÁN fordítása

## Nézem – s lenézem a világot

Nézem – s lenézem a világot.  
Nézem magam – és megvetem.  
A földre mennykővet kiáltok,  
nem bízva zord egekre sem.

Én csak csillagtalan sötétet  
látok, bár fényt áraszt a nap...  
Így vonaglik a földi féreg,  
szétvágva, ásóél alatt.

1921

BAKA ISTVÁN fordítása

## Kutyák

Nem, én ma koncot vetni nem tudok  
a jóval áltató reménynek.  
Az utcán kintornások, koldusok,  
eső – egy pontjáról az égnek.

Vastagodó esti homály terült  
hályogos fényű pocsolyákra,  
és az esőben itt, ott, mindenütt  
kutyák képtelen sokasága.

Egyik sáros pofával szimatol,  
inal, fülét lesunyva, körbe,  
másik a gránit macskakő alól  
mocskot kapar, kocog a körme,

amaz guggol, erőlködik, forog,  
kínlódó nyelve félrefittent.  
Tetők alatt csikorgó ablakok:  
Kinek-kinek gazdája fütttyent.

A világ csupa füttty, csupa kutya.  
Te menj tovább, gázolj a sárba,  
caplass tovább, kátyuból kátyuba,  
míg szíven vág egy ablak csattanása.

1923

RAB ZSUZSA fordítása

## Pétervár

Szánalmas és oly egyforma bajokban  
vergődtünk, míg tartott erőnk.  
Félholt kísértet, én bolyongtam  
csupán a kínlódók között.

S ők elfeledték, rám ha néztek,  
a zubogó teavizet;  
nemezcizmáik is megégtek,  
míg hallgatták verseimet.

S a síri és orosz homályból  
virágos hírnök jött felém,  
s zenei harmónia tárult  
szédítő szelekből elém.

Mentem jeges vizek fölött, hol  
a képektől habókosan  
vittem, törött lépcsőfokokról  
csúszkálva, rossz szagú halam,

és versekből görbítve prózát,  
kificamítva könnyedén,  
oltottam a klasszikus rózsát  
a szovjet vadalanyba én.

*1926*

BAKA ISTVÁN fordítása

## Emlékművem

Bennem a kezdet és a vég is.  
Kevés, mit véghezvittem, mégis  
a láncban tartós szem vagyok:  
e boldogság megadatott.

Az új, de nagy orosz hazában  
kétagarcú kőbálszobor áll majd  
két út keresztlőn, hol korok  
peregnek s szélkavart homok.

*1930-as évek*

BAKA ISTVÁN fordítása